

**ANALIZA EFEKATA
NACRTAZAKONA
O IZMENAMA I DOPUNAMA
ZAKONA O VRAĆANJU ODUZETE IMOVINE I OBEŠTEĆENJU**

Određivanje problema koje nacrt zakona treba da reši

Zakon o vraćanju oduzete imovine i obeštećenju („Sl.glasnik RS”, br. 72/11 i 108/13, u daljem tekstu: ZVIO) stupio je na snagu 6. oktobra 2011. godine. Ovim zakonom uređuju se uslovi, način i postupak vraćanja oduzete imovine i obeštećenja za oduzetu imovinu, koja je na teritoriji Republike Srbije primenom propisa o agrarnoj reformi, nacionalizaciji, sekvestraciji kao i drugih propisa, na osnovu akta o podržavljenju, posle 9. marta 1945. godine oduzeta od fizičkih i određenih pravnih lica i prenesena u opštenarodnu, državnu, društvenu ili zadružnu svojinu.

Ovaj zakon na snazi je nešto duže od tri godine i tokom njegove primene u praksi uočeni su brojni nedostaci.

Zakonom o izmenama i dopunama ZVIO (u daljem tekstu: Zakon) potrebno je otkloniti nedoumice u primeni ovog zakona iz prakse, dalje unaprediti zakonska rešenja sa stanovišta poštovanja načela prioriteta vraćanja u naturalnom obliku, kao i poštovanja rezolucije Evropskog parlamenta.

Takođe u određenim odredbama treba rešiti i problem nepreciznosti odredaba imajući u vidu da odredbe zakona moraju bi u dovoljnoj meri precizne, jasne i predvidljive da subjekti na koje se odredbe odnose mogu svoje ponašanje da usklade sa zakonom.

Cilj koji se postiže

Izmenama i dopunama Zakona o vraćanju oduzete imovine i obeštećenju treba obezbediti rešavanje predmeta u postupku vraćanja imovine na ekonomičan i efikasan način.

Ovim Zakonom bi se omogućilo odlaganje finansijskih obaveza države u pogledu obeštećenja sa 2015, 2016. i 2017. godine na 2018, 2019 i 2020. godinu, omogućilo bi se ukidanje akontacije obeštećenja i uticalo na otklanjanje prepreka za vraćanje imovine u naturalnom obliku, u skladu sa proklamovanim načelom prioriteta vraćanja imovine u naturalnom obliku.

Nadalje, ovaj Zakon treba da obezbedi poštovanje Rezolucije Evropskog parlamenta o Srbiji od aprila 2013. godine (European Parliament resolution of 18 April 2013 on the 2012 Progress Report on Serbia (2012/2868(RSP)), kojom se između ostalog podržava restitucija imovine u naturi gde god je to moguće. U izveštaju Specijalnog izvestioca za Srbiju iz januara 2013. godine, a na osnovu kojeg je usvojena i gore pomenuta Rezolucija Evropskog parlamenta, predlaže se usvajanje izmena Zakona o vraćanju oduzete imovine i obeštećenju kako bi se uklonile sve procesne prepreke i zakonska ograničenja koja se odnose na vraćanje imovine u naturi.

Ovim izmenama otkloniće se tehničke prepreke koje u postojećem ZVIO onemogućavaju ili ograničavaju ostvarenje već garantovanih prava za vraćanje imovine u

naturi, čime će se izbeći dodatni troškovi koje bi Republika Srbija mogla da ima nakon odluka Evropskog suda za ljudska prava u Strazburu, u skladu sa već zauzetim stavovima u praksi ovog Suda po odnosnim pitanjima. Vraćanjem državne imovine u naturi, država i lokalne samouprave stižu, kako je praksa do sada već pokazala, nove, stabilne i realno naplative nove izvore prihoda koji omogućavaju precizno planiranje budžetskih prihoda (porez na imovinu, porez na zakup), a osim toga, vraćanjem imovine (građevinskog i poljoprivrednog zemljišta) širem sloju građana, posredno se podstiče razvoj preduzetničkog duha, odgovornost za upravljanje vlastitom imovinom i razvoj novih porodičnih srednjih i malih preduzeća.

Ovakve izmene biće pozdravljene i od strane institucija Evropske unije, značice ispunjavanje preporuka Evropskog parlamenta i Evropske komisije, čime će Republika Srbija pokazati odlučnost da nastavi sprovođenje reformi sa krajnjim ciljem dobijanja statusa punopravnog člana Evropske unije.

Zašto je donošenje zakona najbolje rešenje

Ostvarivanje postavljenih ciljeva nije moguće bez odgovarajućeg zakonskog okvira za čiju izradu je potrebno donošenje imena i dopuna ZVIO. Prema članu 97. tačka 2. Ustava Republike Srbije, Republika Srbija uređuje i obezbeđuje, između ostalog, ostvarivanje i zaštitu sloboda i prava građana, ustavnost i zakonitost i postupak pred sudovima i drugim državnim organima.

Imajući u vidu budžetski deficit i javni dug države neophodno je odlaganje finansijskih obaveza države u pogledu obeštećenja. Ovo odlaganje može se izvršiti samo izmenama zakona, obzirom da je ZVIO previđen početak obračuna kamata od 1. januara 2015. godine i utvrđivanje koefijenta do 1. marta 2015. godine.

Takođe za postizanje i ostalih ciljeva Zakona neophodna je izmena ZVIO.

Zadržana je osnovna struktura postojećeg zakona i norme koje nisu stvarale probleme u praksi ostale su nepromenjene.

Zakonom se radi otklanjanja nedoumica u primeni ZVIO vrše terminološka i pravnotehnička poboljšanja teksta zakona i preciziraju odredbe o utvrđivanju vrednosti nepokretnosti i druge odredbe.

Na koga će uticati predložena rešenja

Rešenja u Zakonu uticaće na građane, korisnike restitucije kao i druge učesnike u postupcima. Takođe uticaće i na Agenciju za restituciju odnosno službena lica u Agenciji koja vode postupke u pogledu lakše primene zakona zahvaljujući preciznijim odredbama.

Koje troškove će primena Zakona izazvati građanima i privredi, posebno malim i srednjim preduzećima; da li pozitivne posledice donošenja Zakona opravdavaju troškove njegove primene; da li zakon podržava stvaranje novih privrednih subjekata na tržištu i tržišna konkurencija

Zakon neće izazvati posebne troškove građanima i privredi, odnosno malim i srednjim preduzećima. Naprotiv, olakšavanjem postupka i to pre svega u pogledu vraćanja komasiranog zemljišta, omogućiće brže i efikasnije rešavanje zahteva, bez angažovanja veštaka.

Povećanjem mogućnosti vraćanja nepokretnosti u naturalnom obliku omogućilo bi veće angažovanje korisnika restitucije u privrednim aktivnostima, i pozitivno uticalo na poresku politiku, pošto se vraćanjem nepokretnosti u svojini povećava broj poreskih obveznika.

Zakon će osloboditi Republiku Srbiju troškova kasnijeg razvrgnuća suvlasničke zajednice u slučajevima kada je deo imovine vraćen u susvojinu, u kom slučaju će ovi troškovi pasti na korisnika restitucije.

Da li su zainteresovane strane imale priliku da se izjasne o zakonu

Radna grupa za izradu radnog teksta Zakona o izmenama i dopunama Zakona o vraćanju oduzete imovine i obeštećenja završila je 4. decembra 2014. godine svoj rad na izradi radnog teksta Zakona i dostavila ga nadležnim ministarstvima.